

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Fvrtvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

FVRIOSVS.

FVRTVM.

d.1. Si propter mortem, vel abscisio-
nem, potest fugere, siue peccatum sit
publicum, siue non, siue intentia sit
lata, siue non: secundum Tho. secun-
da secundæ. qu. 69. artic. 4. siue tamen
aliquius offensa, & sine fractione cat-
teris, vel vinculorum: secundum Henr.
de Gan. quolib. 9. Si tamen relinquit
sine vinculis, & clausura, potest fu-
gere, etiam quod iudex precepisset, ne
fugeret. Idem dicas de auxiliantibus,
qui sine violentia & scandalo possunt
auxilari.

3. N O T A tamen, quod licet damnatur
ad mortem possit fugere, ut dictum est,
non tamen ad hoc tenetur, sed potest
patienter mori. supra, Accusatio §. 15.
17. 21. cancer. §. 3. Caieta. tamen dieit,
quod potest cancerem frangere. cancer.
§. 3. 4. Quomodo Episcopus non po-
test fugere. supra, Episcopus. §. 4. 3. Sil.
ibi. circa si. videtur tenere, quod non
possit vincula frangere, nec teneatur
fugere, quod supra ex ratione Cate. im-
probatum est.

FVNERALIA, supra Exequiae
per totum.

FVRIOSVS.

FVRIOSVS non potest profiteri,
nec obligare se Deo, vel hominibus:
quia haec sanam mentem requirunt,
quam ipse non habet. secundum Pan.
in c. sicut tenor. de reg. 2. not. Nec eius
testamentum valet, neque si daret om-
nia bona pro anima sua. Facit cap. fin
de success. ab intest. Neque quod facit,
imputatur sibi ad paenam, vel culpam
argum, in clement. vniuersitate homini. An
autem possit baptizari, communicari,
ordinari. supra, in locis suis, &c. Furio-
sus non facere, sed pati iniuriam po-
test. ff. de iniur. l. illud relatum. 15. q.
1. can. illud.

FVRTVM.

1. FVRTVM, quod secundum Tho.
secunda secundæ. q. 66. articul. 3.
dicitur occulta acceptatio rei alienæ
in iuncto domino, ex suo genere pecca-
tum mortale est: quia contra iustitiam,
& proximi honum fit. Si autem esset
pro re modica, vel in primo motu,

esset veniale, nisi furando modicum
haberet voluntatem furandi multum:
quia tunc ex animo damnificandi pro-
ximum, notabiliter, mortaliter pec-
catur.

2. S i quis rem accipiat ab aliquo do-
mino, qui tamē dominus vult ipsum
habere rem illam, sed non occūtē: vt
parentes erga filios: talis occultē acci-
piens, non peccat mortaliter: quia nō
fit in iuncto domino, licet non veller eū
habere illo modo. Talis enim modus
accipendi, ad mortale non trahit.

3. S i quis accipit alienum in iuncto do-
mino: tamen vidente, & tacente, vel
dissimulante, vel præverecundia, vel
timore, furtum committit: perinde-
cum est, ac si contradiceret. ff. de furt.
l. penult. secus cessante timore, vel ve-
recundia: quia videtur consentire. ar.
c. error. 83. d.

4. S i quis rem propriam, alteri tamen
pignorata, occultē surripit, in iuncto do-
mino custodiēte, furtum committit:
secundum Caieta. ibi: debet enim iuri
ordinem seruare. Res enim aliena est
quod ad custodiā, licet non quo ad
dominium.

5. Q uia rem suam habere non potest
aliter, nisi furtiuē accipiat, remoto sc̄a
dali periculo, sine peccato potest ac-
cipere. Non enim tunc ius sibi dicit, sed
ius naturale exequitur, ex quo ius
ciuale ei impeditur. Tenebitur post-
modum facere: ut is, qui ren. suam
iniuste deincebat, sciat se non amplius
teneri ad restitutionem, si bono mo-
do fieri potest, ne ipse, vel eius heres:
si vellent restituere, damnum incurre-
rent restituendo, quod contra iustitiam
esset.

6. I N V E N T A accipi possunt cum in-
tentione reddendi: quod si certuseo-
rum dominus, facta diligenti inquisi-
tione, inuenitur, illi restituenda sunt,
alioquin furtum committitur: secun-
dum Panormita. c. ex literis. de furt.
Si autem inueniri non potest, redda-
tur in bonis spiritualibus: secundum
Caiet. ibi. ex quo in temporalibus red-
di non potest. Si autem careat domi-
no, quia habentur pro derelictis: vt la-
pides

pides pretiosi inueniti in littore mari, tamen seruanda est iuris dispositio, vbi disponit de hoc. infatā, inuenta, §. 2. Qui inuenta non denuntiat, in suspitionem cadit: vt dicit Panorm. in d. c. ex literis.

⁷ B O N A naufragantiū inuenta debet restituī, non obstantibus aliquibus legibus in contrarium, quæ si sint, nō leges sunt, sed corruptiones, & tyranides: vt dicit Caiet. ibi. nec tales à rapina excusantur: vt pater in c. excommunicatione. de rapt. & sunt excommunicati. Excommunicatione 78. infra. Inuenta. §. 3. nisi habentur pro derelictis, tunc essent capientium, nec alicui fieret iniuria.

⁸ D E pœna furum, vide Panormitan. in capitulo finali eodem. transeo: quia ad confessorem non attinet, sed ad iudicem secularem. Sed de iure canonico, clericus committens furum, debet deponi, & in carcerem destrudi ad agendam penitentiam: vt in cap. cùm non ab homine. de iud. &c. tuæ. de pœn.

⁹ P A T - I - E N S extremam necessitatē, & non valens sibi aliter prouidere, si accipit rem alienam palam, vel ocellatē, vt subueniat tali necessitatī, nō peccat: quia tunc, cùm omnia sint communia, nō alienum, sed suum accipit: & non solum vt subueniat sibi, potest accipere in tali casu, sed etiam proximo. cùm aliter subuenire nō potest secundum Tho. sopr. a. 7. & Pan. in c. quoniam. de simo. Si autem nō sit extremitatis necessitas, accipiens alienū, peccat quidem, sed non tantum. Nec sequitur ex hoc, quod propter necessitatem possit peccatum mortale committere.

¹⁰ A C C I P I E N S alienū in extrema necessitate, si venerit ad pinguiorem fortunam, non tenebitur restituere: quia non alienum propriè accepit: sed quod iure naturæ sibi debebatur, & maximè si res est consumpta, per not. in cap. suggestum. de decimis. Consentit Scorus in quarto sententiaturum, & est communis opinio. Neque etiam

teneret restituere, qui in magna necessitate accipit, in qua aliis tenebatur subuenire. Quod si non tenebatur, vel restituere tenebitur, vel ieiunare tribus hebdomadibus. capitulo, si quis, de furt. Intellige tamen, nisi is à quo accipit, esset in æquali necessitate, à quo auferri non licet, & ablatum restitutiō est obnoxium: quia in pari causa potior debet esse conditio possidentis. lib. si ob turpem. §. porrò. ff. de conditione ob turpem causam.

¹¹ N O T. secundum Panor. ibi suprà, quod paupertas non ita excusat adulterium, vel alia peccata, quæ de se malæ sunt, sicut excusat ab acceptatione: quia accipere modo predicto, non est furtum: quia alienum non accipitur. Similiter accipere ab usuratio, vt restituatur proprio domino, quod ipse facere tenebatur, vel à diuine auaro, vt det pauperi, quod ipse tenebatur facere, non est peccatum, si sine scandalo fiat bono modo: quia tunc geritur negotium usurarij, & diuinitis arguunt. bona fides. ff. depo. Deberet enim hoc ratum habere secundum rectam rationem.

¹² F V R A N S Christianos detentos à paganis, vt eos liberet tempore hellis: secundum Archidiaconum Florentinum, 1. par. titulo 1. cap. 15. §. primo. in nullo tenetur: tempore vero treuga tenetur pagano restituere non hominem, propter periculum animæ, sed estimationem. Idem de alijs male ablatis. in capitul. noli. articulo vigesimotertio, quæstione prima. nisi paganus Christianum compulisset ad aliquod mortale, quia tunc est factus penitus liber. Quidam tamen dicunt, quod semper possunt liberari: quia semper iniuste detinentur, sed primū dictum fundat se super treuga, & fide data, quæ etiam hosti est seruanda: vt in dicto capitulo, noli. Secus si non fuisset data fides, & consequenter peccat, & non videtur teneri ad restitucionem, nisi forte in quantum in treuga est conuentum, quæ violari nō debuit.

15 M V L I E R.

GABELLA.

¹³ M V L I E R habens virum prodigum, vel lusorem, si abscondit de bonis vitiis contra eius prohibitionem, ut prouideat tempore necessitatis domui, non committit furtum, nec tenetur in hec ei obedire, quia esset quasi dare gladii furioso: immo bene facit, negotium enim mariti prudenter agit.

¹⁴ S i religiosus, vxor, filius familiæ rem aliquam furati sunt, possunt contra voluntatem superiorum illam restituere, si res extat, cap. de fur. l. in ciuilem rem, nisi maius scandalum iramineret. Si vero non extat, sed ipsa res, vel pretium est verum in utilitatem domini, etiam si filius se vestiuit decenter, ad quod pater tenebatur, debet de bonis illius tantum restituere, etiam ipso contradicente. Si vero expendit inutiliter in aliquibus, ad quæ superior non tenebatur, ut in vanitatibus, contra eius voluntatem, non potest restituere, sed si de proprio habet, restituat, aliter restituendo furtum contra superiorum committeret. An fur possit reperire expensas factas in re furata, suprà. Expen- sa, §. quartu. Pœna furoris in legibus taxata in conscientia soluenda non est. Sat est enim restitutio cum penitentia, & damno, nisi per sententiam sit damnatus.

¹⁵ Si excommunicantur, qui acceptunt tale quid Ciceronis, nisi restituant, & sub pena excommunicationis, qui sciunt, reuelent, nunquid Petrus, qui accepit illud sub titulo recompensationis, vel quia erat in necessitate extrema, tenetur restituere, & qui sciunt reuelare? Respondetur quod si per verba generalia fiat hæc excommunicationis, non tenetur, quia alienum non habet; si autem apponitur etiam sub titulo recompensationis, tunc vel Petrus timet reuelando cogi ad restituendum, & sic non tenetur, quia sic excommunicationis contineret intollerabilem errorum: si autem non timet, debet reuelare secretè tanquam patris, quia sic non habet errorum intollerabilem: quia in tali casu non intendit, nisi scire. De scientibus, vide suprà.

Excommunicatio, §. 31. & 32. &c infra, Inquisitio, §. 10. Aliqui tamen aliter dicunt, sed hanc determinationem sequere tu.

¹⁶ C O N S E N T I E N S furtum, sine cuius consensu furtum non fuisset commissum, non solum mortaliter peccat, sed tenetur ad restitutionem, si alij non restituant. Secus si sine consensu furtum commissum fuisset, quia licet mortaliter peccauerit consentiendo, non tamen tenetur restitutioni, secundum Rich, 4. senten. distinct. 15. & intelligitur capitulo vorum, secundo, quæstio ne prima. Qui vero non consentit, tamen habet ratum, & ex hoc non fit restitutio, ultra mortale tenetur restituione, quia licet non fuerit furti causa, est tamen causa non restitutionis. Idem dic, quando res non fuisset farta, nisi præsumpsisset fur talis habere ratum: si tamen ratum non habet, non credo teneri, sed furi imputetur tantum.

¹⁷ F U R E S suspendendi, si eos penitet, possunt recipere ecclesiastica sacramenta, & humari in loco sacro, quia hoc in iure non prohibetur. Si tamen in aliquo loco specialiter hoc esset prohibatum, de licentia principis potest fieri. suprà. Duellum, §. 6. De materia furti, vide in multa in ver. restitutio, per totum. An viens re deposita committat furtum, suprà. Depositū, §. 10. Non licet furari pro facienda elemosyna, c. forrè aliquis. decimoquarto, quæstio ne quinta, nisi in extrema necessitate, vi suprà, §. 9.

GABELLA.

¹⁸ G A B E L L A, pedagiū, guidagium, vectigal, tallia, collecta, pentio, cœsus, præstantia, impositio, duana, angaria, & perangaria, exactiōne publicam important: aliquando iustam, aliquando non: licet different inter se. De his dissimilitudinē vide Sil. ver. Gabella, 1. in princi.

¹⁹ G A B E L L A, quæ & vectigal diciuntur, id est, exactio pro rebus, quæ vehuntur de loco ad locum, multipliciter iniqua est, secundum Caecianum, ver.

